

malo število in neznatno. Zato si morajo slovenski poslanci iskati zaveznikov in ti so Poljaki, Čehi, Jugoslavan, Hrvati in Dalmatinci. Vsi ti skupaj še tudi nimajo večine. Tega kriva pa je volilna postava po liberalnem Schmerlingu v prid liberalcem skovana na škodo Slovanov v Avstriji. Slovani sami tedaj na Dunaju ne dosežemo ničesar, iščemo še si zaveznike pri drugih narodnostih in to so verni nemški katoličani, ki priznavajo, da ima vsak narod pravico do § 19. Teh poslancev je 23 in so bili do sedaj in upamo, da bodo tudi z naprej naši podporniki in našim zahtevam pravični. Zborovalci in vsi navzoči temu z živio-klici navdušeno pritrdijo. — S tem hočemo mi slov. poslanci, sklene gosp. govornik, složno delovati po geslu, s katerim smo bili izvoljeni, delati kot katoličani, Slovani in Avstrijani.

Za njim dobi besedo poslanec g. Robič in govori kot strokovnjak o šoli. V prepričevalnem govoru razkriva stare rane in bolečine, katere nosimo že čez 20 let zaradi naših učilnic, kjer naj bi se ne samo učilo, ampak tudi odgajalo in vse to le v materinskem jeziku. Njegovo delovanje v državnem zboru bilo je vselej v tem smislu. Potegoval se je za Korošce, Goričane in Tržičane, kjer so prav žalostne šolske razmere. Otroci, ko stopijo 6 let stari v šolo, zabija se jim v glavo pouk v tujem jeziku, med tem, ko še slovenski ne znajo govoriti in se potrebno izraziti. — Poglejmo druge narode: Nemec se uči le nemško, Lah laško, Anglež po angleško, le slovenski otroci se še na mnogih krajih v prvem šolskem letu mučijo z »edino zveličalno« nemščino. Slovenec potrebuje naobrazbe, a ta je mogoča le v materinem — slovenskem jeziku. — Gospod poslanec naznanja, da je vlada predložila osebni davek. Kot ud davčnega odseka pravi, da je s pomočjo Poljakov in konservativcev dosegel, da se je v tem odseku sklenilo, bodi si davek kakoršenkoli, a naj se s tem kmetom ne nalagajo večja bremena, ker jih nositi ne morejo. V misel vzame zdajni političen položaj ter pravi, da je povsem neugoden in zamotan. — Omenja še raznih vladnih predlogov, katere je ali bo kmalu vlada stavila, posebno novo volilno predlogo. Kaj nam ista prinese, kaj imamo od nje upati, še danes soditi ne moremo. Pri vseh teh nejasnih razmerah hočemo državni poslanci delati po geslu: »Ne vdajmo se!«

G. dr. Rudolf vpraša gospode poslance, kaj je vendar s slovenskimi paralelkami v Trstu, Gorici in našem Celji, kje morajo slov. otroci celo 9 let gimnazijo obiskovati. Odgovarja mu g. M. Vošnjak, da so na to delovali že prejšnji poslanci, se potegovali za iste sedanji in se hočejo tudi za naprej potegovati. »Ako pa tega nismo dosegli«, pravi, »krivda ni na naši strani«. Vlada ne kaže Slovencev nič kaj prijaznega obraza, za to ni vspeha.

O naši Konjiški šoli govoril je ognjevit gosp. dr. Rudolf. Razvijal dokaj zamotan voz, kjer imamo kar naenkrat tri šole in tri krajne šolske svete.

Četrty govornik, tajnik g. Tomažič ni mogel obširno razlagati o letošnjem rimskem potovanju, ker ura kazala je že na pozno. Omeni le nekoliko o 50letnici skofovanja sv. očeta Leona XIII. in nepozabnega sprejema pri njih dne 14. aprila t. l. Čez vse ljubeznjivi bili so sv. Oče posebno do nas Slovencev, ker so nas osebno predstavljali dični naš rojak, milostni vladika Mihael. — Obljubi pa, da hoče o tem zanimivem potovanju govoriti drugokrat, ko bode več časa.

K sklepu se gospod prvomesnik zahvali gospodom poslancem, govornikom in vsem vdeležencem, ter zbrane povabi, naj zakličejo trikratni živio na sv. očeta Leona XIII. in na svetlega cesarja Franca Jožefa I., kar se ve, da pričujoči z največjo navdušenostjo storijo.

Cerkvene zadeve.

Instalacija novega župnika, č. g. Ivana Kaplerja pri Sv. Križu pri Mariboru.

Dne 17. septembra obhajala je Križevska župnija dvojni praznik, namreč patrocinij ali god svojega cerkvenega patrona (povišanje sv. križa) in pa instalacijo novega župnika, č. g. Ivana Kaplerja, ki so bili doslej provizor ravno tam. Bil je to v resnici dan velikega veselja. Cela cerkev od zunaj in znotraj je bila oplešana, kakor nevesta, ki pričakuje svojega ženina. Raz zvonik pa so te pozdravljale slovenska, cesarska in štajarska zastava. Pred glavnim cerkvenim vhodom bil je postavljen krasen slavalok z napisoma: »Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem« na jedne strani, na drugi pa: »Slava č. g. župniku J. K!« Od cerkvenih vrat pa do župnišča je bil lep drevored iz ovenčanih smrekic in pred župniščem zopet velik slavalok z napisom: »Dobro došli!«

V soboto ob šestih bile so večernice. Pri prvem blagoslovu začeli so že pokati možnarji, a pri zadnjem oglasili so se tudi že godeci pod vodstvom g. Pelca iz Maribora. Po »Zdravi Mariji« začeli so lepo trijančiti, godeci pa so šli spremljani od domačih fantov z lampijoni pred župnišče ter tam naredili g. župniku podoknico. Med tem pa so se skoro na vseh hribih užgali veliki kresovi, od katerih so se posebno odlikovali kresovi na Pohnikovem, Špesarjevem, Ilgičevem in Vavdinovem vrhu. Na prvem bilo je narejeno iz borovih korenin (»iz kinovca«) sladko ime Jezus, okoli imena pa goreč venec. Na drugih pa so bili krasen kvišku kipeči križ, monštranca in še druge lepe podobe. Poleg sežiganja kresov, ki jih je bilo nad dvajset, so tudi streljali, da se je tresel hrib in dol. Med ognjem in streljanjem pa so tudi rakete spuščali in sicer na Špesarjevem, Minkličevem, Smolnikovem, Ilgičevem in Vavdinovem vrhu. »Kaj takega še Križevska župnija ni doživela«, vskliknil je sedemdesetleten starček, ko je na vseh straneh občudoval znake posebnega veselja.

V nedeljo jutro začeli so že ob treh streljati, trijančiti in igrati. Že k rani službi božji privrelo je mnogo ljudi iz bližine in daljine, katerih število se je kmalu še jako pomnožilo. Po rani službi božji pripeljali so se instalator preč. g. kanonik in dekan Fil. Bohinc iz Maribora in z njimi Kamniški župnik č. g. Fr. Schwarz. K tej slavnosti prišli so tudi sosedni oč. gg. župniki: M. Šinko iz Gornje Sv. Kungote, P. Egidij Trček od Sv. Jurija na Pesnici in Fr. Šegula od Sv. Duha v Sekovski škofiji. Ob desetih bil je slovesni vohod. Pred župniščem pričakovala je novega pastirja poleg množice ljudstva lepa vrsta belo oblečenih deklet. Ko pridejo g. župnik z obilno asistenco iz župnišča, stopi pred njih učenka v beli obleki ter jih v imenu učencev in učenk, kakor tudi v imenu Križevskih župljanov prijazno pozdravi, jim čestita k temu veselemu dnevu ter jim v znamenje visokega spoštovanja pokloni šopek cvetlic.

Na to se č. g. župnik prav ganljivo zahvalijo vsem svojim župljanom za veliko veselje, katero so jim pripravili na ta dan in za ljubezen, ki jo kažejo do svojega novega dušnega pastirja. Obljubijo jim, da hočejo biti njihov skrben in zvest pastir ter prosijo, da naj bodo oni njihove pridne ovčice. Naposled pa še rečejo v znamenje svoje ponižnosti, da naj vse to veselje ne velja njim, nego trojednemu Bogu, kajti le po božji volji in previdnosti so tukaj župnik postali. Potem se je procesija med godbo počasi pomikala v cerkev, kjer je bila pred oltarjem investacija in so preč. g. kanonik in dekan oblekli novega g. župnika v mašno obleko ter jim izročili cerkvene knjige in ključ. Na to stopijo

preč. g. kanonik na lečo ter v kratkih pa lepih besedah označijo pomen današnjega dvojnega praznika, razložijo pravice in dolžnosti novega pastirja do svojih ovčic in nasprotno ter sklenejo s temi lepimi besedami: »Pasi tedaj, novi dušni pastir, zvesto svoje ovčice pod zastavo sv. križa, da boš, kadar te pokliče ljubi Jezus na odgovor tvojega pastirovanja, lahko mirno rekel pred sodnim stolom: »Glej, tukaj so vse, katere si mi izročil, ne ena se ni izgubila!«

Po pridigi služili so novi g. župnik slovesno sv. mašo. Pevci in pevkine pa so pod vodstvom g. Ornika iz Svičine kaj lepo zapeli vlč. g. župniku pesem za instalacijo.

Po službi božji razveseljevali so se gostje pri mizi gostoljubnega novega g. župnika. Bilo je tudi mnogo lepih napitnic in nagovorov, v katerih se je posebno povdarjala udanost naši sv. veri pa tudi goreča ljubezen do milega naroda in jezika slovenskega, ki je tukaj na meji v vedni nevarnosti. Da našega mil. kneza in škofa, ki tako vestno skrbijo v dušnem oziru za vsestranski napredek svojega naroda, nismo pozabili, je ob taki slovesnosti ob sebi umevno. — Kar je posebno hvalevredno za Križevčane, vršilo se je vse lepo mirno; dasiravno je bilo mnogo ljudstva, vendar ni bilo nobenega pripira po krčmah, da celo nobene žal besede ni bilo slišati, nego povsod je vladalo neizkaljeno veselje.

Daj mili Bog, da bi novi g. župnik mogli dolgo let neutrudno delovati med Križevčani v čast božjo in v dušno povzdigo izročene jim ljudstva, katero jim je srčno udano, kar je pričala cela slovesnost, a katero tudi g. župnik posebno ljubijo. Ker pa g. župnik niso le vnet dušni pastir, nego tudi goreč slovenski rodoljub, bodo gotovo z vsemi močmi branili na meji slovenski narod pred tujim navalom in pred potujčenjem, da mu tako neomadeževani ohranijo najdražji svetinji: sv. vero in besedo materno. Z.

Čč. frančiškanke vednega čiščenja najsv. zakramenta v Maribor.

Velevažen den za mesto Maribor in za škofijo Lavantinsko bil je dne 30. septembra t. l. Ta den preselile so se namreč sestre frančiškanke iz Levova v Maribor, da tukaj postavijo evharistični tron t. j. da vedno izpostavljeno sv. Rešnje Telo noč in den molijo in častijo. Ker je Jezus Kristus v najsv. zakramentu vedno pričujoč, veže nas vsaki trenotek dolžnost, moliti ga, po mogočnosti osebno, prav mnogokrat pa v duhu ga obiskovati. Kar posamezni le težko in nepopolnoma storijo, to storijo sestre vedno in neprenehoma! Ali bo pač kdo mislil, da taka vedno, molitev, neprestano čiščenje Jezusa Kristusa, našega odrešenika in sodnika, zamore ostati brez koristi, brez blagoslova za mesto Maribor, za škofijo Lavantinsko? Saj je to le posnemanje onega čiščenja in one molitve, katero Bog vedno prejema od angelov in zveličanih v nebesih. Gospod pa nas je učil moliti: »Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.«

Kakor je »Slov. Gospodar« že poročal, kupili so za novi samostan hišo gospoda Janeza Girstmayr-ja na Tappeinerjevem trgu, in spremenili eden del poslopja v prostorno kapelo. Lepo okinčano kapelo so dne 30. septembra t. l. v soboto ob 1/2 8. uri rano blagoslovili ter posvetili presvetemu Srcu Jezusovemu prečastiti gospod prelat in stolni dekan mariborski msgr. Franc Kosar, služili v njej prvo sv. mešo in vpostavili sv. Rešnje Telo. Po sv. opravi blagoslovili so tudi vse samostanske sobe. Tako je bilo vse pripravljeno za nove prebivalke, ki so za ta den bile napovedane. Popoldne ob dveh, toraj o nenavadnem času, naznanja z veličastnim glasom veliki zvon stolne cerkve, da milostljivi gospod knez in škof za pol ure namenijo imeti

slovesen vhod v svojo stolnico. Kmalu po 2. uri prihiti brzovlak z novimi redovnicami v Maribor. Spremljali so njih: velečast. gospod doktor bogoslovja P. Štefan Wawrzkowicz, minorit iz Levova v Galiciji (minorite tam imenujejo frančiškane, naše frančiškane pa imenujejo bernardince), zanaprej profesor bogoslovja v Krakovi; svitla knezinja Štefaniya Jablonowska iz Levova, gospa Marija baroninja Buol roj. grofica Karnicka iz Gradca, in gospodična Stanislaja pl. Kornowska iz Levova (sorodnica poljskega kralja Janeza III. Sobieskega, ki je leta 1683 Dunaj rešil Turkov in umrl leta 1693). Na kolodvoru jih je pričakovala velika množica. Gospoda doktorja sprejela sta dva duhovnika iz mesta. Za čč. sestre imele so voze pripravljene sledeče gospe in gospodične iz Maribora: gospa Henrieta Schwab, soproga gospoda c. in kr. polkovnika, baronesa Terezija Lazarini z nečakinjo baroneso Lazarini, gospa pl. Sauer, hišna posestnica, gospodična Terezija Pöschl, hišna posestnica, gospa Ana Majciger, soproga c. kr. gimnazij. profesorja, gospa Marija Dreksler, hišna posestnica in gospodična P. Denzl, hči zvonarja. Prav težko so blage gospe in gospodične prišle s častimi redovnicami do svojih vozov, ker je prostor pred kolodvorom bil poln ljudstva, in vsakdo je hotel videti nove sestre, pokrite s črnim pajčolanom. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o klaji.

Precej umetno je, molznim kravam prav in z vspehom polagati. Tu je namreč treba skrbeti za klajo, ki pospešuje mleko, rast in vse notranje organizme v svojem delovanju. Mleko, meso in še nekateri drugi deli ali prvi izvodi obstojijo večidel iz dušičnatih snovij. Iz snovij brez dušeca pa je n. pr. mast v prvi vrsti omeniti. Toraj spajati moramo pri polaganju klajo, ki ima bogato dušeca v sebi, s klajo z manj ali celo brez dušeca. Prve vrste klajo dajejo mlajši, zeleni deli rastlin, semena onih rastlin, iz katerih se različno olje stiska, in sočivje. Malo dušeca pa imajo korenine, slama in zrnje raznih vrst žita. Tu nahajamo namreč sladkor, skrobilo (Stärke), rastlinska vlakna (Faser) in še druge snovi brez dušeca. A kako izbrati ali bolje rečeno spojiti razne pridelke na njivi in travniku, da bi vsem zahtevam molzne živine vsaj v nekoliko vstregel? Pravega odgovora še na to vprašanje ni, ker se še le poskuša, katera bo prilična. Na večih stranij hvalijo se naslednje zmesi: ječmen, grahor in grah, ječmen, oves, grahor in grah ali pa oves, grahor in grah brez ječmena so zmesi, ki so se dobro obnesle. Kjer je ječmen zmešan z grahorjem, vzamejo se najmanj tri četrтинke ječmena in jedna grahorja in sicer kedar se seje. Če je ječmen spojen s grahom, tedaj se vsejejo dve tretjini ječmena in jedna graha. Kedar pa oves z grahovjem seješ, vzemi tri četrтинke ovsa in jedno grahorja; več grahorja ni dobro, ker rad oves prerase in ker se da težko kositi. Dokler se z zelenjem polaga, priporočuje se zmes, obstoječa iz dve tretjini ovsa, jedne šestinke graščine ali grahorja in jedne šestinke graha. Na zeleno naj se pa molzni živini polaga, brž ko je mogoče in tako dolgo, dokler je kaj zelenega dobiti.

Zboljšanje sadjereje.

Navadno ima občina več ali manj zemlje, ki le malo nese. Tu ni ničesar vsejanega, ničesar posajenega, še sadnega drevja manjka večidel povsod. Paša pa, ki na takih »gmajnah« zraste, ni posebne vrednosti, ker